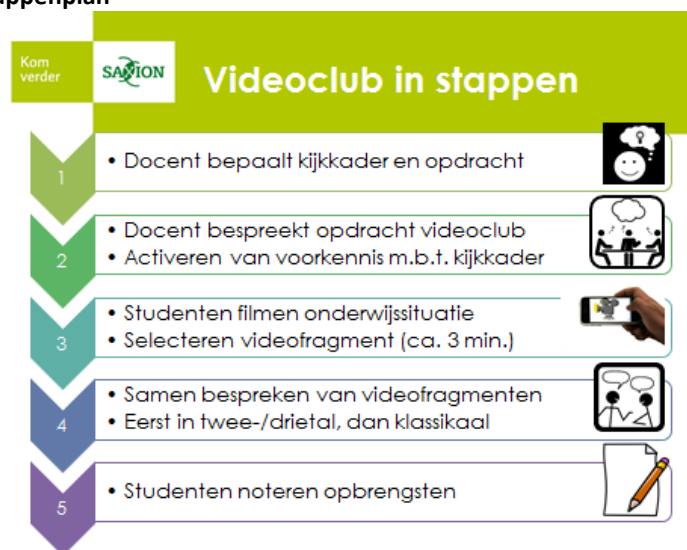

Stappenplan

Vanuit het perspectief van de docent bestaat de videoclub uit vijf stappen:

Stap 1 (vooraf): Bepaal welke theorie het kijkkader vormt voor interpretatie en welke concepten studenten moeten gebruiken bij het analyseren van de gefilmde situatie. Kies één kijkkader (of 'lens') die wordt gebruikt om de gefilmde situatie te duiden: het gebruik van meer 'lenzen' tegelijk maakt het analyseren complexer.

Stap 2 (les 1): Introduceer de werkwijze van de videoclub. Geef een opdracht die verduidelijkt wat zij moeten filmen: een situatie met x aantal leerlingen bij lesfase y van het vak z. Activeer de voorkennis over het gekozen kijkkader. Laat studenten nadenken over indicatoren voor de analyse en wat ze precies gaan filmen.

Stap 3: Studenten filmen een situatie in hun stagegroep (zie: *filmen*). Vraag studenten een fragment te selecteren. Dit stimuleert gericht kijken, zorgt voor veiligheid (de student kiest) én houdt de bespreking (stap 4) uitvoerbaar.

Stap 4 (les 2): Zorg bij het samen bespreken dat studenten gericht kijken naar de gefilmde situatie en de theorie (= kijkkader) gebruiken om te redeneren over wat er gebeurt in het videofragment. Zie: *samen bespreken*.

Stap 5 (les 2): Geef een opdracht die verduidelijkt welke opbrengsten studenten moeten vastleggen.

Filmen (stap 3)

Voor het filmen	✓
Camera opladen	

Tijdens het filmen	✓
Standpunt camera correct	
Geluid goed ingesteld	
Belichting correct	
Omgeving (beeld en geluid) rustig	
Camera scherpstellen	

Na het filmen	✓
Beelden importeren	
Fragment selecteren (max. 3 minuten)	
Fragment plaatsen op USB-stick of in Dropbox	
Laptop + koptelefoon meenemen	

Geef studenten de volgende aanwijzingen:

- **Apparatuur:** Gebruik een smartphone of digitale videocamera, evt. een statief voor een stabiel beeld.
- **Camerastandpunt:** Alle belangrijke personen zijn frontaal of en profiel in beeld. In een klassensituatie: film vanaf de zijkant, in het midden, zodat de personen die je wilt filmen duidelijk zichtbaar zijn.
- **Audio:** Zorg dat het geluid niet te hard of te zacht is. De geluidskwaliteit is beter als je dichtbij filmt.
- **Belichting:** Vermijd tegenlicht. Zorg dat de gefilmde personen niet voor een raam zitten, hou daglicht achter je.
- **Omgeving:** Vermijd storende/ afleidende dingen in het beeld. Voorkom indien mogelijk storende bijgeluiden.
- **Beweging:** Beweeg de camera zo min mogelijk. Als gefilmde personen zich verplaatsen, beweeg dan rustig mee.
- **Zoomen:** Probeer zoomen zoveel mogelijk te vermijden. Dit vermindert de beeldkwaliteit en zorgt voor onrust.
- **Selecteren:** Kies bij voorkeur een aaneengesloten fragment zonder al te veel knippen en plakken. De kijker mist dan steeds stukjes. En ook in situaties waarin ogenschijnlijk weinig gebeurt is meer te zien dan je denkt.

Samen bespreken op de pabo:

- Vraag studenten om een laptop of tablet mee te nemen (1x per twee/drietal).
- Zorg evt. voor splitters om twee koptelefoons aan te sluiten (voor de bespreking in twee/drietal).
- Laat studenten hun videofragment meenemen op USB-stick of via Dropbox (voor afspelen via digibord).

Samen bespreken (stap 4)

Hoe werkt het samen bespreken?

In **ronde 1** bespreken studenten hun videofragmenten in twee- of drietallen. De werkwijze is daarbij als volgt:
Voor het afspelen:

- Ieder geeft context-informatie die belangrijk is voor de kijker (bijv. welke groep? wie zien we? welk vak?)

Na het afspelen :

- Bespreek wat je is opgevallen, hoe je de situatie interpreteert (vanuit het kijkkader) en waarom .
- Bekijk het fragment nogmaals (en pauzeer) om details beter te kunnen duiden.

In **ronde 2** worden fragmenten klassikaal bekeken (via digibord) en besproken. De docent is nu gespreksleider:

- Laat elk twee/drietal een fragment kiezen of maak als docent een keuze.
- Speel het fragment af via digibord. Vraag vooraf de betreffende student om context-informatie te geven.
- Stimuleer studenten om vanuit het kijkkader te redeneren over wat er gebeurt in het videofragment.
- Stel open vragen (Wat gebeurt hier? Wat is het 'verhaal' dat je ziet? Welke leerling valt jou op?)
- Vraag door naar relatie met de waarneming (Hoe weet je dat? Waaraan zie je dat? Waar gebeurt dat?)
- Vraag door naar relatie met de theorie (Welk verband zie je tussen deze situatie en theorie over...?).

Omdat studenten soms geneigd zijn om snel te oordelen, is het belangrijk om een onderzoekende houding te stimuleren. Dit kun je benoemen maar ook oefenen (in les 1) door een videofragment af te spelen en studenten op te laten schrijven wat ze zien. Laat daarna de aantekeningen voorlezen en vraag door: waarom denk je dat?

Achtergrondinformatie**Attending**

Identificeren wat belangrijk is in een situatie

Analyzing

Redeneren over een situatie op basis van kennis

Waarom een videoclub?

De kern van de videoclub bestaat uit een groep (aanstaande) leraren die samen video-opnames van de eigen onderwijspraktijk bekijken en bespreken vanuit een bepaald theoretisch kader voor leren en/of instructie.

De rationale achter de videoclub is de 'learn to notice'-theorie. Dit houdt in dat (aanstaande) leraren significante kenmerken in onderwijssituaties moeten leren opmerken, interpreteren en verbinden aan theoretische begrippen. Dit is belangrijk omdat aanstaande leraren bij het analyseren van onderwijssituaties vooral gericht zijn op oppervlakte-kenmerken, zoals klassenmanagement en uiterlijke kenmerken van leraar en leerlingen, terwijl ervaren leraren meer aandacht hebben voor leerprocessen van leerlingen en didactisch handelen van de leraar. De kern van een onderwijssituatie duiden gaat niet vanzelf: pabo-studenten moeten dat leren.

Noticing is een dynamisch cognitief proces, bestaande uit gerichte aandacht voor bepaalde gebeurtenissen in een onderwijssituatie ('*attending*') en hierover redeneren op basis van kennis ('*analyzing*'). Deze processen volgens elkaar niet strikt op maar wisselen elkaar voortdurend af tijdens het kijken naar onderwijssituaties.